

Короткий зміст лекцій

Змістовий модуль 1. Клінічна психологія як наукова і прикладна галузь.

Тема 1. Клінічна психологія: визначення наукового змісту та основних теоретичних проблем.

Співвідношення понять клінічна і медична психологія. Визначення предмету і завдань клінічної психології. Структура клінічної психології. Місце клінічної психології серед інших наук. Історія розвитку клінічної психології. Основні завдання та загальні принципи діяльності клінічного психолога.

Тема 2. Методи дослідження у клінічній психології

Загальна характеристика методів дослідження у клінічній (медичній) психології. Клінічне інтерв'ю. Його етапи. Патопсихологічні методи дослідження. Оцінка ефективності психокорекційного та психотерапевтичного впливу.

Змістовий модуль 2. Порушення психічної діяльності та патологічні зміни психіки під час хвороби.

Тема 3. Клінічні прояви норми і патології: психічне здоров'я, психічна хвороба, психічний розлад.

Визначення і співвідношення понять Здоров'я, Хвороба та Норма. Критерії психічного здоров'я. Діагностичні принципи-альтернативи проявів психічної норми і патології. Принципи розмежування. Розподіл хвороб на соматичні, нервові та психічні. Форми «великої» психіатрії. Форми «малої» психіатрії. Класифікатори психічних розладів.

Тема 4. Психогенні захворювання та психосоматичні розлади.

Невротичні, психосоматичні та соматогенні розлади: загальна характеристика. Психогенні фактори зовнішнього середовища та внутрішньо-особистісні конфлікти. Неврози та невротичні розлади, різновиди неврозів. Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР). Психосоматика. Генез психосоматичних хвороб. Психосоматичні та соматопсихічні взаємовпливи та хвороба.

Тема 5. Психологія хворої людини: психологічні та патопсихологічні характеристики.

Індивідуальні особливості соматично- і психічно-хворого. Зміни пізнавальних процесів, вольові особливості хворого, зміни емоційно-чуттєвої сфери, прояви характеру і темпераменту при соматичних і психічних розладах. Психологічні та патопсихологічні характеристики особистості в клінічній практиці. Особливості психічної діяльності (патологічні зміни психіки) людини під час хвороби. Зміни психіки при соматичних хворобах. Загальні тенденції формування та клініки розладів психіки.

Змістовий модуль 3. Психологія хворої людини.

Тема 6. Соматичні захворювання: внутрішня картина хвороби.

Зовнішня картина хвороби та внутрішня картина хвороби. Вплив хвороби на психіку людини. Взаємозв'язок між об'єктивним змістом хвороби та усвідомленням її. Типи реагування на хворобу (типи ВКХ). Амбівалентне ставлення хворого до хвороби. Переживання хвороби у часі. Вікові особливості внутрішньої картини хвороби. Специфіка психологічної корекції кожного з типів ВКХ.

Тема 7. Психологія лікувальної взаємодії.

Стратегії психології лікування. Взаємодія лікаря та хворого. Особливості створення атмосфери безпеки під час взаємодії лікаря та хворого. Психологія першого враження. Конструювання відносин між лікарем та пацієнтом. Принцип відкритих комунікацій. Контрактний метод лікування. Принципи укладання контракту. Психологія застосування ліків. Психотерапія. Основні психотерапевтичні напрямки.

Тема 8. Хворий у медичному середовищі.

Опосередковані взаємодії в системі „лікар-хворий”. Соціально-психологічний клімат лікувальної установи. Складові психологічного клімату. Механізми створення сприятливого психологічного клімату в лікувальній установі. Психічна депривація. Стосунки лікаря і хворого в стаціонарі. Природа синдрому госпіталізму. Психологія рідних і відвідувачів. Поняття загального групової реакції лікувального колективу по відношенню до хворих. (І. Харді).

Тема 9. Деонтологія і медична етика. Професійні психологічні деформації.

Поняття деонтології. Основи деонтологічних знань. Система етичних норм: медична таємниця, принципи медичної етики, клятва Гіппократа. Принципи взаємодії лікаря і пацієнта. Проблеми деонтології: евтаназія, конфіденційність, медична таємниця. Очікування суспільства щодо особистості лікаря. Професійні деформації, причини психічних деформацій лікаря, їх розвитку.

Ятрогенії та ятрогенні захворювання. Ятропсихогенії та ятросоматогенії. Природа контртрансферу.

Тема 10. Психологічні аспекти психогієни та психопрофілактики.

Психогієна як галузь медично-психологічного знання. Психогієна дитячого, підліткового, юнацького та зрілого віку. Психогієна при наданні медичної допомоги. Психопрофілактика як галузь медично-психологічного знання. Основи психофармакології. Основні властивості нейролептиків, транквілізаторів, стимуляторів, ноотропів, антидепресантів.